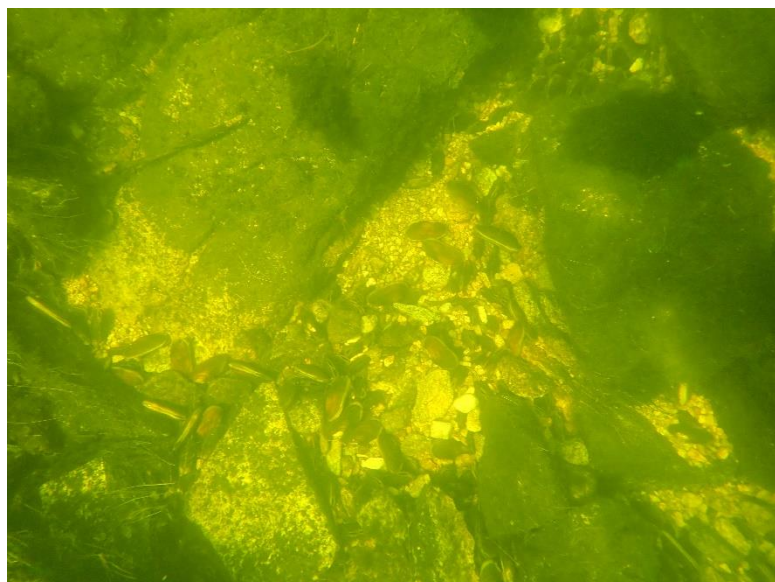
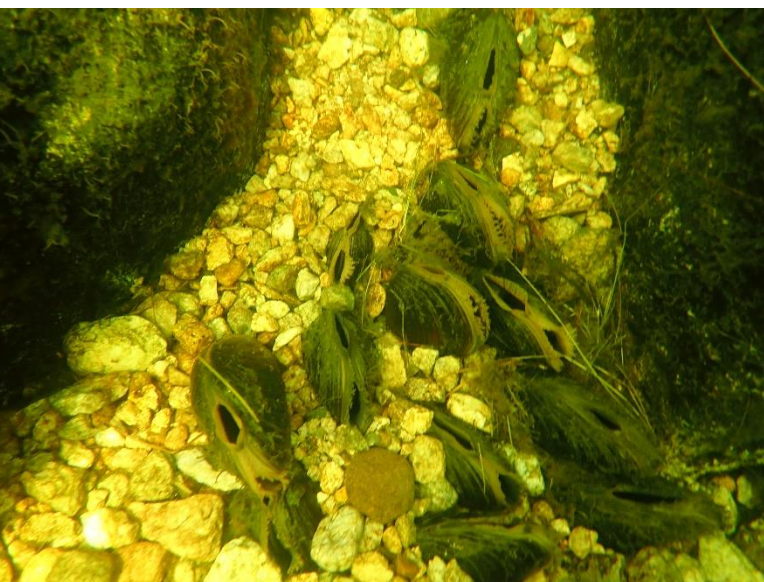

Drivtelling av elvemusling ved Tengs i Bjerkreimsvassdraget 2021

NORCE

Laboratorium for ferskvannøkologi og innlandsfiske (LFI)

LABORATORIUM FOR FERSKVANNØKOLOGI OG INNLANDSFISKE (LFI) NORCE Norwegian Research Center AS Nygårdsgaten 112 5008 Bergen		TELEFON: 55 58 22 28
NOTAT: Drivtelling av elvemusling ved Tengs i Bjerkreimsvassdraget 2021	DATO: 18.08.2021	
FORFATTERE: Christoph Postler og Espen Olsen Espedal	GEOGRAFISK OMRÅDE: Rogaland, Bjerkreim kommune	
SAMMENDRAG: Det ble gjennomført drivtelling for å registrere elvemuslinger i Bjerkreimsvassdraget ved Tengs den 14. juli 2021. Tellingen omfattet den om lag 550 meter lange strekningen fra Fotlandsfossen og ned til veibro Jærveien. Det ble totalt registrert 747 elvemuslinger. Størrelsen på elvemuslingene varierte hovedsakelig mellom omtrent 7 – 11 cm. Det ble ikke observert muslinger av mindre størrelse enn ca. 7 cm. Flest muslinger ble registrert i øvre halvdel av elvestrekningen. Tellingen må anses som minimumsestimat av bestanden, ettersom det var vanskelige observasjonsforhold i de dypeste delene av strekningen.		
OPPDRAGSGIVER: Statsforvalteren i Rogaland KONTAKTPERSON: Stig Sandring	ANTALL SIDER: 8	
FORSIDEFOTO: Elvemuslinger i Bjerkreimsvassdraget ved Tengs sommer 2021 (Foto: NORCE LFI v/Espen Olsen Espedal).		

Bakgrunn og målsetting

Statsforvalteren i Rogaland fikk melding om observasjon av elvemuslinger i Bjerkreimsvassdraget ved Tengs. Disse observasjonene ble gjort av en lokal fridykker (Sigve Tengs) som hadde sett muslingene da han dykket etter sluker ved Tengs. NORCE LFI fikk en henvendelse av Statsforvalteren om å kartlegge antall og romlig fordeling av elvemuslinger i dette området ved drivtelling med snorkelutstyr.

Materiale og metoder

Feltarbeid ble gjennomført 14.07.2021. To dykkere snorklet den ca. 550 m lange strekningen fra like nedstrøms Fotlandsfossen til stryket like nedstrøms veibroen Jærveien. Alle steder hvor elvemuslinger ble observert ble det tatt en GPS-punkt med håndholdt GPS, og det ble loggført antall, størrelse og dybde på vannfast papir. Observasjonsforholdene var relativt gode (ca. 6 m sikt) og vannføringen var lav. Likevel var det utfordrende å observere elvemuslinger i midten av elven pga. vanddybde og delvis høy vannhastighet. Det var også vanskelig å undersøke de helt øverste delene nedstrøms Fotlandsfossen grunnet stort vanddyp og mye bobler.

Figur 1. Oversiktskart over Bjerkreimsvassdraget ved Tengs. Røde linjer markerer øvre og nedre grense av den kartlagte strekningen.

Resultat og diskusjon

Under drivtellingen i Bjerkreimsvassdraget ved Tengs den 14.07.2021 ble det observert totalt 747 elvemuslinger fordelt på 28 lokasjoner. De fleste muslingene var konsentrert i områdene langs elvebreddene og det var betydelig færre muslinger mot midten av elven. I midten befant elvemuslingene seg som regel i strømskyggen bak store steiner. Søket etter musling ble derfor fokusert langs breddene hvor de fleste muslingene befant seg, men det ble også undersøkt i midten der hvor det befant seg store steiner. Lokasjonene hvor det ble observert elvemusling vises i **Figur 4**. Det ble observert mellom 1 og rundt 150 elvemuslinger per lokasjon. Vanddybdene der elvemuslinger ble funnet varierte fra 1 m til 4 m, hvorav hovedandelen lå på mellom 1,5 m og 2 m dyp. Bunnssubstratet ved elvemuslingslokasjoner var hovedsakelig grus og sand. Noen muslinger lå på toppen av bunnssubstratet, mens andre ble observert liggende på elvebunnen delvis nedgravd i sedimentet **Figur 2**.

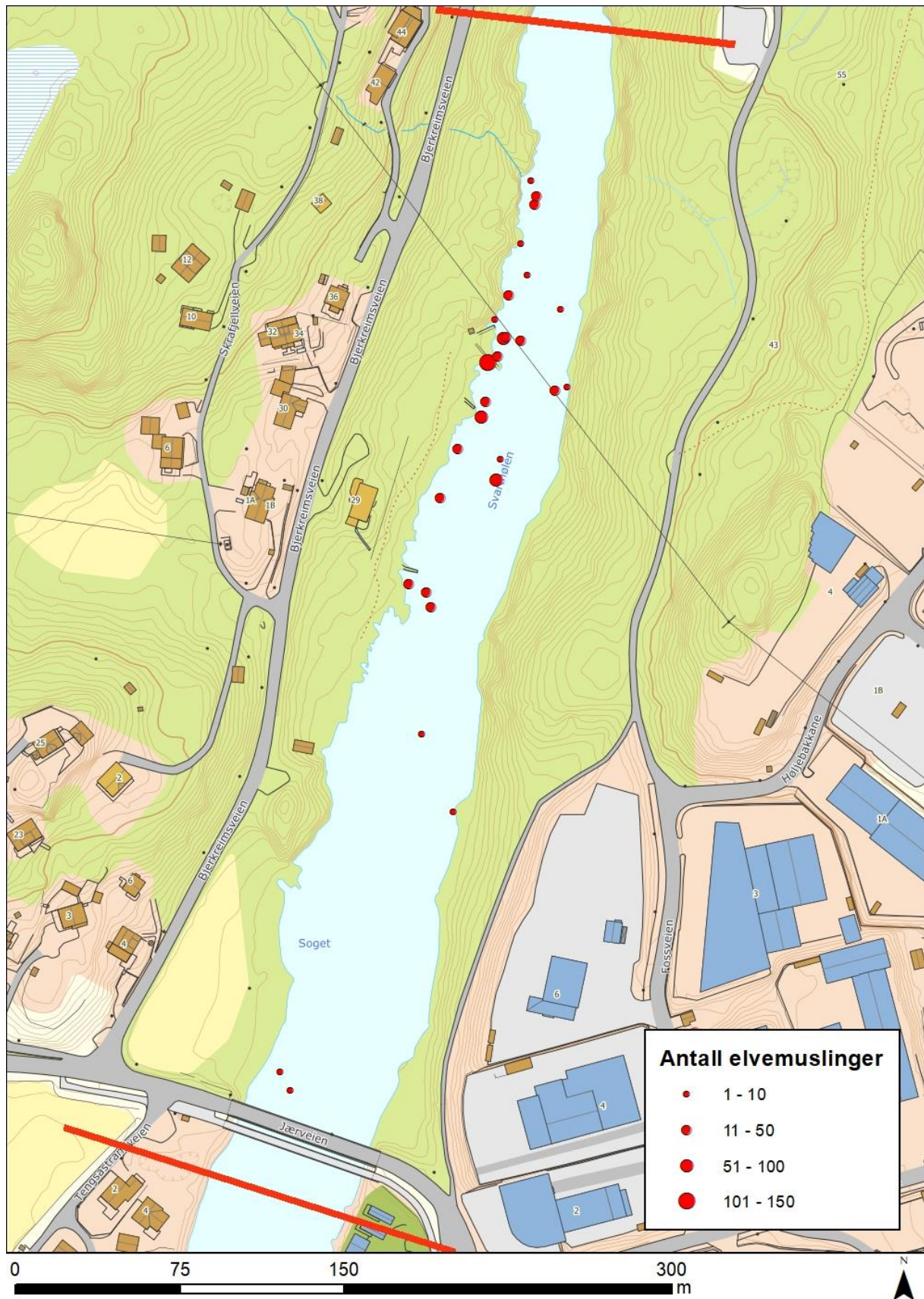

Figur 2. Elvemuslinger liggende på elvebunnen (venstre) og delvis nedgravd i sediment (høyre).

Alle muslinger var adulte individer. Det ble målt 3 elvemuslinger som representerte størrelser av alle observerte elvemuslinger. Lengden av disse 3 var 7cm, 8,5 cm og 11 cm (**Figur 3**).

Figur 3. Elvemuslinger målt til 7 cm, 8,5 cm og 11 cm.

Figur 4. Fordeling av elvemuslinger i Bjerkreimsvassdraget ved Tengs

Mesteparten av elvemuslinger ble registrert langs den vestre elvebredden i øvre halvdelen av strekningen. I nedre halvdel hvor elven renner roligere var muslinger nesten fraværende. Her ble det kun funnet noen få individer helt nederst hvor strømhastigheten øker mot stryket. Selv om det virker som at størsteparten av muslinger oppholder seg ved elvebredden kan det være enkelte kolonier i midten av elven hvor observasjonsforholdene var krevende grunnet sterk strøm og dypt vann. Derfor må de 747 registrerte elvemuslingene ansees som et absolutt minimumsantall, og sannsynligvis er størrelsen av populasjonen i Bjerkreimsvassdraget ved Tengs i overkant av 1000 individer.